

TARTALOM

ELŐSZÓ	5
BEVEZETÉS	7
1. A ZSIDÓSÁG LETELEPEDÉSE ZENTÁN A 18. SZÁZAD UTOLSÓ ÉVTIZEDEIBEN	9
1.1. Források	9
1.2. Avarok, kabarok, zsidók...	10
1.3. A zsidóság megjelenése az újkori Bácskában ⁷	13
1.4. A Tiszai korona-kerület zsidósága	15
1.5. II. József türelmi rendelete	16
1.6. Az új környezet: Zenta	16
1.7. Az első zsidók ideiglenesen Zentán	20
2. A LAZA KÖZÖSSÉGTŐL A SZERVEZETT K'HILÁIG (1797–1867)	25
2.1. Ideiglenes vagy végleges haza?	25
2.2. A befogadás	28
2.3. Foglalkozásbeli váltás	34
2.4. Zsidó közösségi élet Zentán a 19. század első felében	36
2.5. A zentai zsidóság 1848/49-ben	38
2.6. Osztrák abszolutizmus, szerb vajdaság, magyar provizórium, zsidó sors	42
2.7. A begyökerezés kora	44
2.8. A társadalmi befogadás problémája	49
2.9. Politikai község helyett hitközség	52
3. AZ ARANYKOR (1867–1918)	57
3.1. A kiegyezések kora	57
3.2. Az új lehetőségek városa	60
3.3. A zentai zsidóság foglalkozásbeli differenciálódása	66
4. A TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉS ZENTAI KÍSÉRLETE	97
4.1. Lakóhelyi elhelyezkedés	97
4.2. Az elemi népiskola kérdése	98
4.3. Politikus vagy apolitikus zsidóság?	100
4.4. Interetnikai és -konfesszionális társadalmi élet	102
4.5. Névmagyarosítás, vegyesházasság, aposztázia	105
4.6. A zentai zsidóság és az első világháború	110
4.7. Az antiszemitizmus megnyilvánulási formái Zentán	111
4.7.2. Tiszaeszlár és Zenta	112
4.7.3. A zentai sajtó antiszemitizmusa	115
4.7.4. Antiszemita politikusok Zentán	118
4.8. A zentai folklór zsidóképe	119

5. A MÁSSÁG. ZSIDÓ ETNIKAI-FELEKEZETI INTÉZMÉNYRENDSZER ZENTÁN AZ I. VILÁGHÁBORÚ VÉGÉIG	125
5.1. Zsinagóga, imaház, imaszobák (minjánok)	125
5.2. Zsinagógai komplexumok (épületegyüttesek) kialakulása	130
5.3. Hitközségi szerveződés	134
5.4. Hitközségi alkalmazottak	137
5.5. A felekezeti oktatás különféle szintjei, formái	139
5.7. A temető	161
6. RÉGI-ÚJ HAZA VAGY ŐSÚJORSZÁG?	169
6.1. Az impériumváltás következményei	169
6.2. A zentai zsidóság gazdasági szerepvállalása a megváltozott körülmények között	170
6.2.1. Kereskedelem	172
6.2.2. Ipar	178
6.2.3. Pénzintézetek	182
6.2.4. Az agrárreform és a zsidóság	183
6.2.5. Zsidó értelmiség a két világháború közötti időszakban	184
6.3. Új státus: nemzeti kisebbség	185
6.3.1. Cionizmus zentai módra	186
6.3.2. A revizionisták	196
6.3.3. A baloldal	198
7. INTERETNIKAI KÖLCSÖNHATÁSOK 1941-IG	203
7.1. A kettős kötődés problémája és a lojalitás kérdése	203
7.2. Szerb és magyar antiszemitizmus	205
7.3. Pozitív reflexiók	209
7.4. A hagyományok továbbéltetése	210
8. ZSIDÓ ETNIKAI-FELEKEZETI INTÉZMÉNYRENDSZER 1918 ÉS 1941 KÖZÖTT	213
8.1. Az autonóm ortodox hitközség	213
8.2. Az ortodox szefárd hitközség	222
8.3. Kapcsolatok a két hitközség között	230
9. A ZENTAI ZSIDÓSÁG ÉS A VÉSZKORSZAK	231
9.1. A visszatért Délvidék	232
9.2. A diszkrimináció zentai példái	238
9.3. A német megszállás és a deportálások	241
9.4. A helybeli nem zsidók felelősségének kérdése	243
9.5. Epilógus: a visszatérők	244

Illusztrációk jegyzéke	251
A könyvben előforduló rövidítések jegyzéke	257
Levéltári fondok, múzeumi és könyvtári gyűjtemények	257
Adatközlők	260
Bibliográfia	261
FÜGGELÉK	275
I. Az első világháborúban részt vett zentai zsidók névsora	276
II. A vészkorszak zentai zsidó áldozatainak névsora	287
III. Adler Gizella visszaemlékezése a deportálásra	331
IV. Zsidó ünnepekről, szokásokról	335
KRONOLÓGIA	339
HÉBER, ILLETVE JIDDIS FOGALMAK KISSZÓTÁRA	345
Illusztrációk jegyzéke	349
NÉVMUTATÓ	353